

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ – НОВА ЕЛІТА НАЦІЇ

*Писклярова А. В.**Вінницький національний технічний університет (м. Вінниця)*

Серед важливих напрямків реформування системи вищої освіти України є розвиток студентського самоврядування. В умовах демократизації освіти, гуманізації її засад, децентралізації управління вищими навчальними закладами дедалі важливішою стає спільна діяльність усіх учасників навчального процесу у вирішенні як повсякденних питань, так і стратегічних напрямків розвитку окремої освітньої установи. На студентську ініціативу покладаються значні надії, пов'язані з розв'язанням таких першочергових проблем як підвищення якості освіти та подолання корупції в лавах освітніх установ.

Студентське самоврядування є невід'ємною складовою громадського самоврядування, відіграє важливу роль у забезпеченні якості вищої освіти, забезпечує захист прав та інтересів осіб, що навчаються у вищому навчальному закладі, це форма управління, за якої студенти на рівні академічної групи, факультету, гуртожитку, курсу, спеціальності, студентського містечка, іншого структурного підрозділу вищого навчального закладу мають право самостійно вирішувати питання внутрішнього управління. Метою діяльності органів студентського самоврядування є передусім у створення умов самореалізації молодих людей в інтересах особистості, суспільства і держави.

Студентське самоврядування є своєрідним лакмусовим папірцем для визначення того, чи є молодь, студентство споживачем, чи активним учасником суспільного життя. Адже, саме студентська молодь надзвичайно швидко реагує на економічні, політичні і культурні трансформації, що відбуваються в суспільстві. Студентство, з одного боку, піддається культурно-виховному процесу суспільства, а з іншого, – саме здатне брати активну участь у житті цього суспільства.

У сучасному українському суспільстві динаміку ціннісних орієнтацій визначає дисбаланс між матеріальними і духовними цінностями, відбувається переосмислення усталених норм і цінностей. Найперше це пов'язано з такими чинниками у суспільстві як ринкові перетворення в економіці, зміна соціальної структури суспільства, збідніння значної частини населення, залишки радянської соціальної і політичної культури, відносно нова європейська ідентичність, ідеологічна багатовекторність і різноспрямованість українського суспільства. На тлі загального домінування ірраціоналізму в світогляді суспільства, експансії масової комерційної культури, насадження психології споживацтва, переорієнтації на прагматичні цінності, відсутності цікавості до моральних і духовних надбань відбувається деградація суспільства, примітивізація смислу людського буття, навіть недооцінювання людського життя [1].

На сучасному етапі розвитку України процес формування національної еліти відбувається у непростих умовах. Процес формування еліти є довготривалим, багатофакторним і складним. Тому навчання й виховання майбутніх поколінь – це актуальна проблема сьогодення, адже якісна освіта та коректне національне виховання є запорукою становлення справжньої української еліти.

Саме через освіту йде цілеспрямований процес соціалізації індивіда, його становлення як особистості, громадянина. Освіта функціонує, як відомо, в межах суспільно-виховного процесу. Система освіти будь-якого суспільства сприяє самореалізації особистості, підвищує її соціальний статус, сприяє забезпеченню матеріальними благами.

Оскільки саме випускники вищих навчальних закладів поповнюють лави української еліти, то ціла низка інституцій сучасного українського суспільства повинна турбуватися про постійне удосконалення системи національної освіти та виховання.

Надзвичайно важливим є зосередження студентської молоді на національно-патріотичному вихованні. Почуття патріотизму передбачає певну ієрархію ціннісних орієнтацій, у відповідності з якою почуття і усвідомлення обов'язку особистості перед нацією, перед своєю Батьківщиною, пріоритет національних цінностей перед індивідуалістичними, є визначальним. Патріотизм породжує у студентів повагу до своєї національної історії, мистецтва, традицій, гордість за свою націю, прагнення до її цивілізаційного поступу, він нероздільно пов'язаний з національною самосвідомістю особистості. Формування патріотизму зумовлене не тільки суб'єктивною, емоційно-моральною сферою особистості, але й об'єктивними умовами. Водночас, патріотизм – це не лише любов і повага до нації, це і почуття необхідності постійної боротьби за політичну, економічну й культурно-мистецьку свободу своєї нації. Тому національне виховання повинно передбачати формування патріота-борця, патріота-будівника незалежної суверенної України. Можна стверджувати, що деякі негаразди у нашій державі породжуються саме відсутністю патріотизму в значній частини населення України, особливо у адміністративній еліті певних регіонів. Еліта ж у суспільстві виступає творцем політичного й культурного життя, вона відповідає за долю країни [2].

Студентство є високоосвіченою, висококультурною і креативною частиною молоді, що виступає у якості потенційної еліти суспільства в цілому, а також акумулює в своїх ідеях концепти майбутніх політичних, культурних і економічних перетворень у суспільстві. Студентське самоврядування – потужний фактор демократизації сучасної вищої школи, що сприяє вихованню в майбутніх фахівців лідерських якостей, формуванню громадянської свідомості, активної життєвої позиції.

Головною ж проблемою сучасної України є відсутність державомислячої національної еліти, тому формування еліти на сучасному етапі неможливе без формування молодіжної еліти, яка і є основою майбутньої еліти нації.

Для формування студентської еліти необхідно, щоб студенти не тільки опанували ази майбутньої професії, але й були активними учасниками громадського життя та студентського самоврядування, у будь-яких його проявах, вищого навчального закладу. Так, виховання студентської молоді у Вінницькому національному технічному університеті спрямоване на гармонійне поєднання технічного і гуманітарного, на створення умов для розвитку і прояву різноманітних здібностей і талантів студентської молоді, на активізацію процесів самовиховання, удосконалення професійних якостей. Ґрунтуючись на пріоритетах духовних цінностей та культури вона здійснюється на засадах демократизму, використанні творчого потенціалу студентського самоврядування і орієнтована на різнобічність людських потреб, формування громадської свідомості, високих моральних якостей та на забезпечення цілісного розвитку особистості.

Висновок

Однією з умов професійного становлення і соціального самовизначення являється активна участь студентів в діяльності різних студентських об'єднань, побудованих на принципах самоврядування. Органи студентського самоврядування вищого навчального закладу – це можливість реалізовувати суспільно значущі проекти, що підуть на користь усій студентській громаді. Студентське самоврядування можна сміливо назвати однією з перших сходинок до громадянського суспільства, коли громада висуває своїх лідерів та вчиться контролювати їхні дії. Воно є важливим фактором розвитку і модернізації суспільства, виявлення потенційних лідерів, вироблення у них навичок управлінської та організаторської роботи з колективом, формування майбутньої еліти нації.

Студентська молодь є потенційною інтелектуальною, політичною, економічною і мистецькою елітою суспільства і від того, які ціннісні орієнтації сформується у студентства сьогодні, багато в чому буде залежати перспектива розвитку української держави у майбутньому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кращенко Ю. Студентське самоврядування в освітньо-виховному середовищі вищої школи України та зарубіжжя [Електронний ресурс] / Ю. Кращенко. – Режим доступу : www.vsr-mon.org.ua/studlibrary/manage/1167-2009-12-04-16-48-58
2. Авер'янова Н. Сучасне студентство у контексті формування національної еліти України / Н. Авер'янова. – Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. – К., 2010. – С. 30 – 32.